

LAS XXVII SUVAŽIAVIMAS

2013-04-28

Lietuvos agronomų suvažiavimas: sėti viltį, gerbti patirtį

Akademija (Kauno r.). Pasirinkęs tradicinio ūkininkavimo kelią, žemdirbys gali eiti intensyvaus, tausojančio ar ekologinio ūkininkavimo taku. Visos šios kryptys yra geros. O blogos tos, kurias pasirinkus nesirūpinama ūkininkavimo galimybių išsaugojimu būsimoms kartoms, siekiama vienadienės naudos, greito pelno. Apie tai diskutuota Lietuvos agronomų sąjungos XXVII suvažiavime-konferencijoje.

Esminis klausimas apie ūkininkavimo perspektyvas Lietuvoje, rodos, pats savaime sufleruoja atsakymą: žemės ūkis yra ir bus svarbi šalies ūkio šaka. Jis užtikrina valstybės apsirūpinimą maistu ir žaliavomis bei sudaro svarią šalies eksporto dalį. Prof. habil. dr. Rimantas Velička ragino pažvelgti į problemą kitu aspektu: kaip užtikrinti, kad ūkininkavimas vieną dieną netaptų nebeįmanomas, kad žemė nebūtų nualinta neracionalių sprendimų ir trumpalaikės naudos siekio. „Ūkininkauti turime taip, kad pasėtume viltį ateities kartoms“, - sakė R. Velička.

Lietuvos agronomų sąjungos pirmininkė Giedrė Butkienė ir prof. habil. dr. Rimantas Velička

Šiandieninės mūsų šalies žemės ūkio problemos, galinčios turėti neigiamos įtakos ateityje, yra dirvožemio degradacija, vandens tarša pesticidais, trąšų poveikis aplinkai.

Ar daug tręšiame? Palyginti su kitais kraštais nedaug, Europos Sąjungoje mažiau už Lietuvą trąšų naudoja tik Rumunija, Latvija, gal dar viena kita valstybė.

Kur kas didesnė problema - sėjomainos balanso nepaisymas. 2012 metais vasariniai ir žieminiai javai užėmė apie 70 proc. žemės ūkio naudmenų, o turėtų užimti iki 50 proc. Šiaudų išvežimas iš laukų neigiamai veikia humusingumą. Mokslininkų atlikti tyrimai parodė, kad neišvežant šiaudų, o įterpiant juo į dirvą, humusingumas padidėja nuo 2,8 iki 3,3 proc.

Lietuvos dirvožemiai sparčiai rūgštėja: 1990 m. jie sudarė 18 proc., 2008 - 25 proc. Tai apie 200 tūkst. ha dirbamos žemės. Pasak R. Veličkos, dėl rūgštingumo šalies žemdirbiai kasmet praranda apie 20 proc. derliaus.

Suvažiavime-konferencijoje dalyvavo apie 90 agronomų

„Mažėjant gyvulių, neįterpiant šiaudų į dirvą, sugriaunama uždara energijos apykaitos sistema: dirvožemis neatgauna to, ką atiduoda. Laiku neatstatę pusiausvyros, galime prarasti labai daug, - sakė R. Velička. - Išėitis - tausojamoji žemdirbystė, kurios viršūnėje - ekologinė žemdirbystė. Skeptikai abejoja, ar tausojamoji žemdirbystė galima atnešti gerų rezultatų. Remiantis ASU atliktais bandymais su kviečiais ir cukriniais runkeliais, galima drąsiai duoti teigiamą atsakymą. Taikant tausojamąjį žemės dirbimą, į dirvą įterpiama tokių medžiagų, kokių dirvai reikia, ir tada, kai jai to reikia“.

Anot mokslininko, tausojamoji žemdirbystė labai tiktų didžiąjai daliai Lietuvos. Plėsti tausojamąją žemdirbystę galimybių yra, ypač neišnaudotos tiksliojo ūkininkavimo galimybės.

Ekologiniam ūkininkavimui reikia daug paramos

Apie tausojančiojo ir ekologinio ūkininkavimo perspektyvas kalbėjo Žemės ūkio rūmų vyresnioji specialistė augalininkystei Edita Karbauskienė. Ekologinio ūkininkavimo perspektyvas ji iliustravo Vakarų šalių pavyzdžiu: Austrijoje apie 20 proc. visų ūkių sudaro ekologiniai ūkiai, o kai kuriose Vokietijos žemėse šis rodiklis siekia 40 proc. Naujas finansinis laikotarpis žada pirmenybę gyvulininkystei, tad tuo pačiu ir ekologiinei gyvulininkystei.

„Didžiausią paramą turėtų gauti mišrūs ūkiai ir sertifikuoti gyvulininkystės ūkiai, - įsitikinusi E. Karbauskienė. - Naujuoju laikotarpiu reikėtų suvienodinti paramą ekologiniams ūkiams ir išskirtinės produkcijos produkcijai. Ūkininkaujant ekologiškai, reikalinga speciali technika, kuri kainuoja brangiai, todėl ūkiai be paramos tikrai negalės išsiversti. Reikia, kad ūkininkai orientuotųsi gaminti Lietuvos rinkai“, - kalbėjo E. Karbauskienė. Ji taip pat kėlė mintį apie perėjimą nuo individualaus ūkininkavimo prie ekologinių teritorijų (kaimų) kūrimo.

Tikslusis ūkininkavimas - ne vien traktoriai ir jutikliai

LŽŪKT direktoriaus pavaduotojas Rimtautas Petraitis konferencijos dalyviams pasakojo apie tiksliojo ūkininkavimo žingsnius. „Tikslusis ūkininkavimas šiandien suprantamas pirmiausiai ir labiausiai kaip šiuolaikinių technologijų diegimas ir taikymas: traktoriai, jutikliai, mobiliojo ryšio technologijos. Technologinį momentą akcentuoja technikos gamintojai, tačiau tikslusis ūkininkavimas apima kur kas daugiau: valdymą (duomenų kaupimas ir analizė, sprendimų sistemos), ekonomiką (pinigų srautai, sąnaudos, rizikos valdymas), aplinkosaugą“.

Didžiausią dėmesį skirdami tikslojo ūkininkavimo technologijoms, ūkininkai susiduria su problema: jie kaupia duomenis, bet neturi galimybių jų apdoroti, išanalizuoti ir efektyviai pritaikyti.

Taikant tikslų ūkininkavimą augalininkystė ūkiuose, svarbūs yra tokie momentai, kaip dirvožemio ištyrimas ir derlingumo žemėlapių sudarymas ūkyje, atskirame lauke, tręšimo planų, kintamos sėjomainos normų sudarymas. LZŪKT sukurta kompiuterinė programa leidžia visa tai labai efektyviai atlikti. R. Petraitis pateikė bandymų, atliktų Dotnuvos eksperimentiniam ūkyje, rezultatus: pritaikius kintamą trąšų normą, vien fosforo trąšų sunaudojimas vienam hektarui sumažėjo 90 litų.

Raseinių rajono ūkininkas Alfredas Bardauskas dalijosi patirtimi apie pirmuosius tikslojo ūkininkavimo diegimo žingsnius.

„Ekonomine tokio ūkininkavimo nauda tikiu, bet jis kol kas turi trūkumų: reikalauja didelių laiko sąnaudų; trąšų rinka neatitinka paklausos; trūksta profesionalių konsultantų (konsultuoti pajėgia vienintelė LZŪKT)“, - pastebėjo ūkininkas Alfredas Bardauskas

Suvažiavimas pagerbė iškilus agronomus

Lietuvos agronomų sąjungos suvažiavimo veiklą apžvelgė jos pirmininkė Giedrė Butkienė, išskirdama dvi pagrindines veiklos kryptis: narių gausinimą ir su žemės dirbimu bei naudojimu susijusių procesų akcentavimą.

G. Butkienė apžvelgė skyrių ir filialų veiklą, akcentuodama betarpiško bendravimo svarbą.

Suvažiavime pagerbti iškilūs šalies agronomai. Lietuvos agronomų sąjungos garbės nario vardas sutektas Petriui Algimantui Lazauskui, ilgamečiui ASU dėstytojui, habilituotam biomedicinos mokslų daktarui. P. Lazauskas - daugelio vadovėlių ir monografijų autorius, Lietuvos ekologinės žemdirbystės bendrijos „Gaja“ įkūrėjas ir buvęs vadovas.

Lietuvos agronomų sąjungos garbės nariai (iš kairės): Petras Lazauskas, Adolfas Damanskis, Jonas Kalanta

Garbės nario vardas taip pat suteiktas varėniškiui Jonui Kalantai, ilgamečiui Varėnos rajono Žemės ūkio vedėjui bei Lietuvos savivaldybių asociacijos Žemės valdymo ir kaimo reikalų komiteto nariui, ir Adolfui Damanskiui, buvusiam Lietuvos agrochemijos įmonių asociacijos prezidentui, ilgamečiui Žemės ūkio ministerijos Augalininkystės skyriaus vedėjui, dabar - Ministro Pirmininko patarėjui.

Pirmą kartą suvažiavime suteiktas Lietuvai nusipelnusio agronomo vardas. Jo nusipelnė prof. habil. dr. Veronika Vasiliauskienė.

Redakcijos „Mano ūkis“ informacija

